

Z obsahu:

Chvalte Boha

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
26. února 2003
- strana 2 -

Jděte všichni k Josefovi

Vzor, ochránce
a patron Církve
- strana 4 -

Interview

s Dr. Manfredem Lützem
- strana 5 -

Nalezl svůj poklad

Životní příběh knižního
magnáta Leonarda
Mandadoriho
- strana 6 -

Svatost smíření

Mír sám se sebou najde
tvor „člověk“ jen ve
smíření se svým tvůrcem
- strana 11 -

Mám jít ke zpovědi?

A proč?

- strana 12 -

Bašta Pána Boha (10)

Vilém Hünermann
- strana 14 -

**Dopis Dona Stefana
Gobbiho**

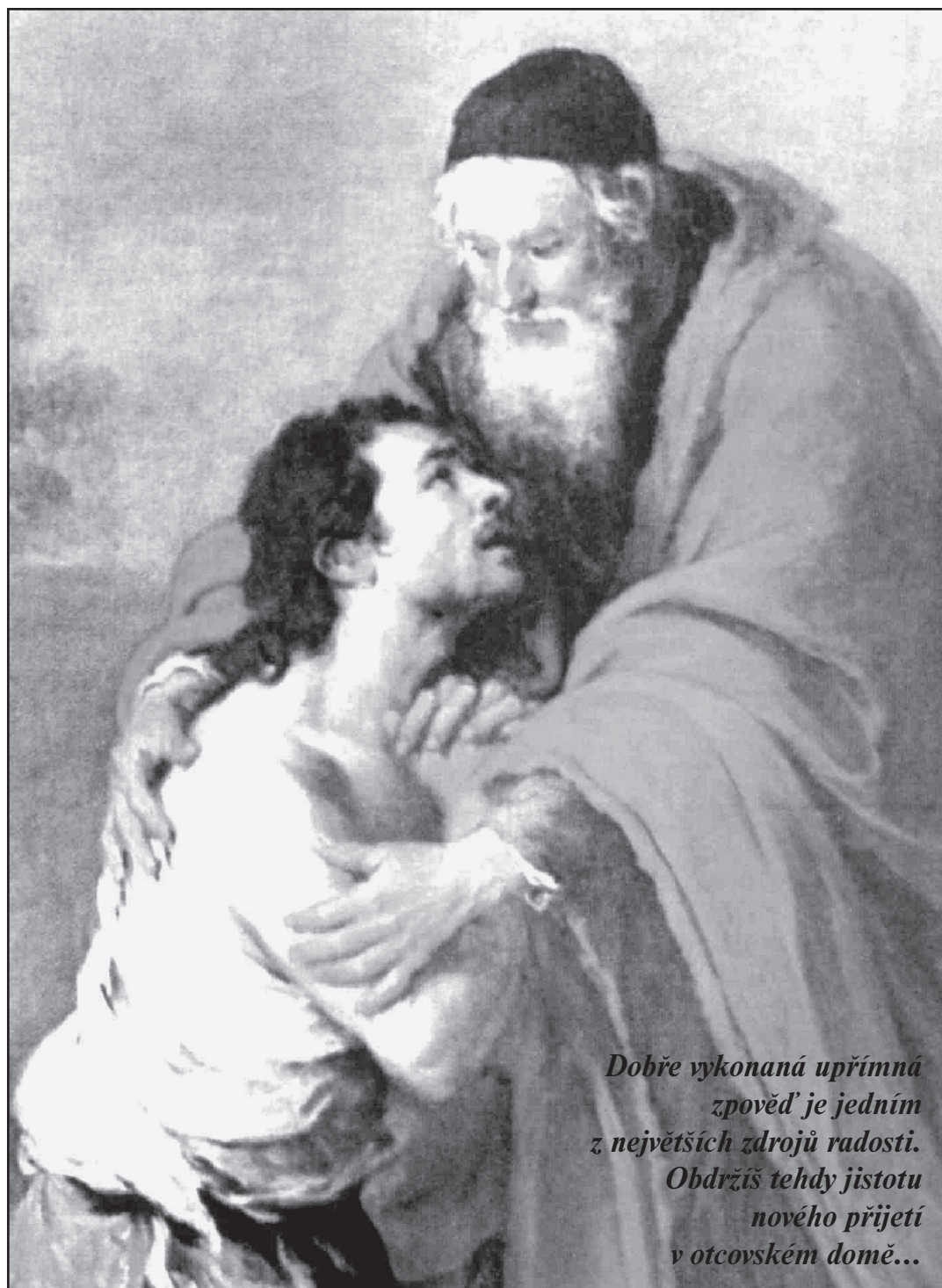
- příloha strana 1 -

Menší a větší zlo

Vít Cigánek
- příloha strana 3 -

Jak výhodné pro muže!

Vít Cigánek
- příloha strana 3 -

*Dobře vykonaná upřímná
zpověď je jedním
z největších zdrojů radosti.
Obdržíš tehdy jistotu
nového přijetí
v otcovském domě...*

EDITORIAL

Již více než dvě století šíří volnomyšlenkáři jako výplod svého osviceného rozumu, že člověku na jeho cestě za štěstím stojí v cestě především Církev se svými lidsky necitelnými příkazy a zákazy a že je třeba, aby se od ní osvobodil. V dějinách nechyběla období, kdy zastánci těchto idejí prosazovali jejich uplatnění dokonce pomocí krvavých revolucí, hrůzovlády a teroru. Nakonec se ukázalo, že daleko účinněji než násilím je možné odvést lidi od Církve vytrvalou mediální kampaní, která místo filozofických argumentů nabídne lidem dostatečně lákavé vzory rozmarilého a požitkářského života a uvolní především vybičovanou tělesnou žádostivost. Sexuální revoluce šedesátých let se opravdu osvědčila jako nejúčinnější prostředek, jak vyprovokovat v lidech odpor proti všem dosavadním mravním zábránám a tabu a přivést je k pohrdání tím, co je opravdu vznešené, posvátné a ušlechtilé. Jako nejvyšší mravní zákon se prosadila zásada, že člověk má právo, aby uspokojil svou žádostivost. Aby se předešlo „nežádoucím důsledkům“ takového počínání, rozvinulo se celé průmyslové odvětví na zábranu a likvidaci počátečního života.

A co s Církví? Je možno se s ní rozejít, ale také je možné si z ní ponechat jen to, čím může posloužit ke zkrášlení některých situací lidského života. Ti, kteří takové služby poskytují, se jistě ve vlastním zájmu postarají, aby své zákazníky neobtěžovali neúnosnými břemeny a požadavky, a najdou si své zdůvodnění, jak se vyrovnat s novou morálkou. A skutečně, našly se dokonce vědecké autority na nejvyšších učilištích, které dokazují sobě i jiným, že všechno se vyvíjí, i Bůh, natož lidská mravnost.

Zdravý a střízlivý rozum i bez Božích příkázání a Církve však nemůže popřít, že takové počínání je něco, co je přímo proti přirozenosti. Tak jako nezřízená lidská žádostivost po zisku a vykořisťování přírody začala vyvolávat povážlivou nerovnováhu přímo v globálních dimenzích, tak ani vykořisťování lidského těla nemůže zůstat bez následků.

Nejen zastánci křesťanství, ale i nevěřící odborníci a statistické doklady ukazují neklamný fakt, že se vlastně nedaří dosáhnout toho původně vytýčeného cíle, a tím je lidské štěstí. Lidé si stále více neví rady sami se sebou a se svým životem. „Civilizační choroby“ postihují a ohrožují stále více jak tělesnou, tak duševní stránku člověka. Ani rostoucí nabídka náhradních a nouzových opatření, nejrůznějších fit programů s nákladným technickým vybavením, psychotechnik,

Pokračování na str. 15

Chvalte Boha

Podruhé zaznívá v liturgii chval žalm 150, který jsme právě recitovali: je to slavnostní hymnus, aleluja v rytmu hudby. Je to ideální pečet celého Žaltáře, knihy chval izraelské liturgie.

Je to text obdivuhodné prostoty a průzračnosti. Postačí, abychom se dali upoutat naléhavou výzvou k chvále Pána: Chvalte Hospodina,... chvalte ho,... chvalte ho! V úvodu je Bůh představen ve dvou základních aspektech svého tajemství. Je nesporně transcendentní, tajemný, odlišný od našeho horizontu: jeho královským příbytkem je jeho svatyně, jeho vznešená obloha, podobná pevnosti člověku nedostupné. A přece je nám nablízku: je přítomen ve svatyni síónské a působí v dějinách skrze svá mocná díla, která zjevují a dávají zakoušet jeho svrchovanou velebnost (srov. v. 1-2).

Spojení mezi nebem a zemí

Mezi nebem a zemí se tak vytváří jakýsi komunikační kanál, ve které se setkávají Boží působení a zpěv chvály věřících. Liturgie spojuje dvě svatyně – pozemský chrám a nekonečné nebe, Boha a člověka, čas a věčnost.

V průběhu modlitby uskutečňujeme jakýsi druh přístupu k božskému světlu a současně zakoušíme, jak Bůh sestupuje a přizpůsobuje se naší omezenosti, aby nám naslouchal a promlouval k nám, aby se s námi setkal a spasil nás. Žalmista nás rychle pobízí k využití pomůcek během tohoto prosebného setkání: k použití orchestrálních hudebních nástrojů jeruzalémského chrámu, jako trouba, harfa, citera, tympány, cimbály, flétny. Také pohyb průvodu tvořil součást jeruzalémského rituálu (srov. Ž 117,27). Stejná výzva zaznívá v žalmu 46,8: Zazpívejte hymnus!

Je tedy potřebné znovu objevit a vytrvale prožívat krásu modlitby a liturgie. Je třeba prosit Boha nejen formulacemi teologicky přesnými, ale také způsobem krásným a důstojným.

Používat jen důstojnou hudbu a zpěv

V této souvislosti by křesťanská společenství měla zpytovat svědomí, aby se vždy vracela do liturgie krásu hudby a zpěvu. Je třeba kult očistit od stylových rozplizlostí, od forem nedbalého výrazu, od hudby a textů povrchních a ledabylých, které nejsou přiměřené velikosti úkonu, který se slaví.

V této souvislosti je významné připomenout list k Efezským, abychom se vyvarovali nestřídmosti a nevázanosti a nechali místo pro čistotu liturgické oslavy: *Neopíjejte se*

vinem, vede to jen k výstřednostem, ale dejte se naplnit Duchem. Když mezi sebou mluvíte, užijte slova žalmů, chvalozpěvů a duchovních písní; ze srdce zpívejte a hřejte Pánu. Děkujte stále Bohu Otci za všechno ve jménu našeho Pána Ježíše Krista (5,18-20).

Vše, co žije, ať chválí Pána

Žalmista končí tím, že vyzývá k chvále všechno živé (srov. Ž 150,5), doslova všechno, co dýchá; „každý dech“ – tento hebrejský výraz označuje „každou bytost která dýchá“, zvláště „každého živého člověka“ (srov. Dt 20,16; Joz 10,40; 11,11.14). Do chvály Boha je zapojeno především lidské stvoření se svým hlasem a svým srdcem. S ní jsou ideálně přizvány všechny živé bytosti, všichni tvorové, ve kterých je dech života (srov. Gn 7,22), aby pozvedli svůj hymnus vděčnosti Stvořiteli za dar bytí.

Po stopě této všeobecné výzvy se vydá svatý František se svým sugestivním zpěvem „Píseň o bratru slunci“, ve které vyzývá, aby chválilo a dobrořečilo Pánu všechno tvorstvo, odraz jeho krásy a dobrot (srov. Fonti Francescane, 263).

Tohoto zpěvu se mají účastnit zvláštěním způsobem všichni věřící, jak to připomíná list Kolosanům: *Kristova nauka ať je u vás v plné síle: moudře se navzájem poučujte a napomínejte. S vděčností zpívejte Bohu z celého srdce žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně (3,16).*

Oslava ve sboru svatých

Svatý Augustin z tohoto pohledu ve svých výkladech k žalmům vidí v hudebních nástrojích symbolizovaný světce, kteří chválí Boha: „Vy svatí jste trouba, psalterium, citera, tympán, sbor, strunné nástroje a varhany, jásavé cimbály, které vydávají krásné zvuky, to znamená, že jsou v harmonickém souzvuku. Vy všichni jste tyto předměty. Když nasloucháš žalmu, nemysli na věci ubohé ceny, na věci pomíjející ani na teatrální prostředky.“ Ve skutečnosti hlasem zpěvu Bohu je „každý duch, který chválí Hospodina“ (Esposizione sui Salmi, IV, Řím 1977, s. 934 – 935).

Nejzvučnější hudba je tedy ta, která stoupá z našich srdcí. A právě této harmonii chce naslouchat Bůh v našich liturgiích.

*Bolletino Vaticano 26. 2. 2003
Mezititulky redakce Světla*

Na hoře slávy

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!

První předpověď Ježíšova budoucího utrpení zarmoutila jeho učedníky do té míry, že ztrácejí ze zřetele druhou podstatnou část předpovědi, která mluví o Pánově oslavě. Nezastírá i tobě strach z utrpení výhled na budoucí radost a slávu? Abys myslel více na cíl svého putování než na útrapy, které tě potkají cestou, zve tě Pán do ústraní na horu Tábor, kde chce posílit tvou důvěru.

Važ si jeho nabídky. Bere s sebou jen tři ze svých učedníků. Jsou to ti, kteří ho doprovodili do domu, kde vrátil život mrtvé dívence, a právě tyto tři vezme jednou s sebou, aby byli s ním v hodině smrtelného zápasu. Proč si zvolil právě jen tyto tři? To je tajemství jeho svaté vůle. Dary ani útěchu nerozděluje Pán podle zásluh. Někteří lidé jsou pozváni, aby vystoupili až k vrcholu hory, jiným je určeno, aby setrvali na úpatí. Nermuť se pro milosti a útěchy, kterých se dostalo jiným. Koho nemůžeš předstihnout v množství přijatých darů, snaž se předstihnout v tom podstatném: v oddané věrnosti a vytrvalé horlivosti.

Připoj se k třem vyvoleným a děkuj Pánu, že tě vyvádí vysoko nad všechno to pozemské, co tě táhne k zemi a brání ti ve výhledu k pravým hodnotám. Máš tu čest vystoupit s Ježíšem tam, kde *budete sami*, kde k tobě může promlouvat také jinak než jen pouhými slovy. Připrav se na to soustředěnou modlitbou. Zapamatuj si tuto cestu vzhůru k Bohu a často se na ni vracej. Z výšiny, kam tě Ježíš vodí, lépe vnímáš nicotnost toho, co máš opustit.

Zatímco se Pán modlí, *proměňuje se před tvými očima*. Je celý prozářený jasem, který je mocnější než slunce, a přece neoslňuje. V tomto světle posuzuj, jak nicotné a ztemnělé je i to, co se dole jeví tak úchvatné. I tebe by modlitba měla prozářít, roznítit v tobě žár lásky, která proměňuje ducha, dává jiné myšlenky a nové poznání a překonává všechnen strach, nedůvěru a nejistotu. Zahleď se na Kristovu oslavenou tvář, která uchvacuje svou božskou krásou a vznešeností. Vtiskni si tu podobu hluboko do srdce. Nezapomínej, že Pán chce, aby ses mu podobal nejen v utrpení, ale i ve slávě. Jas, v jakém tu vidíš svého Pána, není jen odlesk jeho budoucí slávy, ale také odlesk oné slávy, kterou měl od věčnosti u Otce a ze které sestoupil, aby do ní jednou uvedl i tebe.

Pozdrav starozákonní světce, kteří přistoupili k Ježíši, aby s ním rozmlouvali, a blahopřej jim k jejich vyznamenání. Uvědom si však, že

tématem jejich rozhovoru není radost a sláva Božího Syna, nýbrž bolestná cesta, kterou má před sebou. Přijímej každou útěchu nikoliv jako cíl, v němž se máš zabydlet, ale jako přípravu a posilu důvěry pro čas nadcházejících zkoušek. Kalvárie a Tábor tvoří jednotu bezpečné cesty k Bohu. Uč se zde na Táboře ocenit a milovat i to, co přinese Golgota.

Petr je opět první a vlastně jediný, kdo se ujímá slova. Cítí se konečně dokonale spokojený a šťastný. Po vítce, které se mu dostalo nedávno u Cesareje Filipovy, se mu nyní zdá, že snad přece jen měl pravdu. To je to, co hledá. Odtud bychom už neměli odcházet. „Pane, ubytujme se zde!“ Dej mu za pravdu v tom, že není nic blaženějšího než přebývat ve společnosti Božího Syna a jeho svatých. Vrať se do této vznešené společnosti co nejčastěji a prodlévej v ní co nejdéle. Je to předchůť onoho věčného společenství, na které se má zaměřit tvá mysl a k němuž má směřovat všechno tvé úsilí.

Ale teprve ve chvíli, kdy se vznešené povznesení začíná ztrácet v mraku a vrací se nejistota a nepochopení, dostává se ti toho nejcennějšího poučení. Co může být pro tebe významnějšího než svědectví samotného Otce: „*Toto je můj milovaný Syn*. To je ten, kterého od věčnosti miluji. On je mou jedinou radostí. On je ve mně a já v něm. Víte, čeho se vám dostává, když ho činím vašim bratrem? *Toho poslouchejte*. Nikdo nezná lépe než On, co je moje nejsvětější vůle. On vám lidsky nejsrozumitelnějším způsobem ukazuje, jaký je váš Bůh. Uvěřte každému jeho slovu, dejte se proniknout jeho duchem. Následujte příklad, který vám dává.“

Kde bys chtěl hledat lepšího, laskavějšího, vznešenějšího, a přece tak blízkého učitele, který se ti stal nejdříve sám *podobným ve všem kromě hříchu*.⁽¹⁾ Průvodce, kterého ti posílá a doporučuje sám nebeský Otec? Zeptej se všech těch falešných poslušných světů, kteří se ti chtějí ve mluitv nejruznějším způsobem, co pro tebe udělali, co pro tebe obětovali, kdo je může doporučit tak, jak ti Otec doporučuje svého Syna?

Sestupuj z hory Tábor v pevném přesvědčení, jak je dobré přebývat tam, kde je Ježíš a jeho svatí. I když již z Ježíše nevychází onen jas, kterého jsi byl svědkem, z jeho pohledu proniká až na dno tvé duše nejjasnější světlo pravdy a jistoty. Ujistí svého Pána, že jsi připraven zůstat s ním i bez blažené útěchy, že i bez nebeského jasu za ním půjdeš bez stesku a bez obav, *kamkoliv půjde*.⁽²⁾

Pane, jsem tvůj služebník, rozvázal jsi moje pouta. Přinesu ti oběť díky a budu vzývat tvé jméno. Splním své sliby přede všemi lidmi.⁽³⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Žid 4,15; ⁽²⁾ Mt 8,19; ⁽³⁾ resp. žalm 115

Liturgická čtení

1. čtení – Gn 22,1–2.9a.10–13.15–18

Bůh zkoušel Abraháma a řekl: „Abraháme!“ Odpověděl: „Tady jsem!“

Bůh pravil: „Vezmi svého syna, svého jediného syna, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria a obětuj ho tam jako celopal na jedné z hor, kterou ti označím.“

Když došli na místo od Boha určené, Abrahám tam vystavěl oltář a narovnal dříví. Pak vztáhl Abrahám ruku a vzal nůž, aby zabil svého syna. Ale Hospodinův anděl na něho zavolal z nebe: „Abraháme, Abraháme!“

Ten se ozval: „Tady jsem!“ (Anděl) řekl: „Nevztahuj svou ruku na chlapce a nic mu nedělej, neboť nyní vím, že se bojíš Boha, když mi neodpíráš svého syna, svého jediného syna.“

Abrahám pozdvihl své oči, a hle – za ním beran, který se chytil za rohy v křoví. Abrahám šel, vzal ho a obětoval jako celopal místo svého syna.

Hospodinův anděl zavolal na Abraháma podruhé z nebe a řekl: „Při sobě samém přísahám – praví Hospodin – že jsi toto udělal a neodepřel jsi mi svého syna, svého jediného syna, zahrnu tě požeňáním a rozmnožím tvé potomstvo jako nebeské hvězdy, jako písek na mořském břehu, a tvé potomstvo se zmocní brány svých nepřátel. V tvém potomstvu budou požeňány všechny národy země za to, že jsi mi řekl.“

2. čtení – Řím 8,31b–34

Bratři! Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní? Kdo vystoupí se žalobou proti Božím vyvoleným? Bůh přece ospravedlňuje! Kdo odsoudí? Kristus Ježíš přece zemřel, ano, i z mrtvých vstal, je po Boží pravici a přimlouvá se za nás!

Evangelium – Mk 9,2–10

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn. Jeho oděv zářivě zbělel – žádný bělič na světě by ho nedovedl tak vybělit. Zjevil se jim Eliáš s Mojžíšem a rozmlouval s Ježíšem. Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Mistře, je dobře, že jsme tady.“

Pokračování na str. 14

Jděte všichni k Josefovi

Vzor, ochránce a patron Církve

Na počátku 20. století rozjímal blahoslavený Alois Guanella (1842–1915) o velké nouzi a nebezpečí umírajících. Počítával potřebu založit nějaké dílo na pomoc těmto potřebným. Před jeho myslí se zjevil obraz blažené smrti svatého patriarchy Josefa, pěstouna Páně a snoubence Panny Marie. Založil tedy Zbožné sdružení blažené smrti svatého Josefa jako modlitební aktivitu za umírající na celém světě (je jich na 200 000). Svatý Pius X. si přál, aby jeho jméno bylo uvedeno na prvním místě tohoto sdružení. Mnoho kardinálů, biskupů, kněží a řeholníků se připojilo k tomuto sdružení a obětovali každoročně alespoň jednu mši svatou za umírající. Do sdružení přistoupily miliony věřících, kteří se denně ráno a večer modlí tuto střelnou modlitbu:

Svatý Josefe, pěstoune Ježíše Krista a pravý ženichu blahoslavené Panny Marie, oroduj za nás a za všechny ty, kteří tento den (tuto noc) prožívají svůj smrtelný zápas!

Nepochybně byla tímto způsobem zprostředkována milost blažené smrti mnoha lidem, kteří zemřeli, a to zvláště ve válkách, katastrofách, epidemiích a při nesčetných dopravních nehodách.

Velká důstojnost svatého Josefa

Dnes je pro mnohé lidi těžké myslet na život po smrti a na poslední odpovědnost před Bohem. Církev a věřící se však nemohou zříct této úlohy, protože modlitba za blaho duší patří k podstatě křesťanského života. Uvedená modlitba k svatému Josefu je dnes potřebnější než kdykoliv předtím.

1. Čím více se vytrácí víra v posmrtný život, tím více je lidí, kteří jsou málo anebo vůbec nejsou připraveni na smrt a na svůj posmrtný soud. Ti, kterých

je málo, se musí tím spíše starat o ty, kterých je mnoho.

2. Zkušenost učí, že náhlá a nenadálá smrt je ve světě techniky, motorů a stále se zrychlující dopravy vždy častější.

3. Také možnost hromadné smrti mnoha lidí je nyní větší než v dřívějších dobách.

Proto je zapotřebí, aby kněží, řeholníci a hluboce věřící křesťané mysleli na nouzi a ohrožení umírajících v dnešní době a prosili svatého Josefa o přímělu.

Svatý Josef jako pomocník v nouzi a ve zkouškách

Ale jsou zde ještě další důvody, které nás vedou, abychom denně uctívali svatého Josefa a prosili ho o mocnou přímělu. Především je to velká nouze, v jaké se nachází mnoho rodin. Dnes jsme svědky, jak temné síly usilují o to, aby zničily rodiny. Požitkářství a vlna nezřízeného sexu oslabuje mládež a ničí jejich víru, a tato mládež dneška bude tvořit rodiny zítřka.

Čím více rodin onemocnělo nábožensky a mravně, tím vět-

Blahoslavený Alois Guanella (1842–1915)

ší jsou těžkosti, v jakých se ocitá stát i Církev, protože rodina je základní buňkou společnosti. V roce 1917 poprvé vystoupila ona moc, která si do svého programu vepsala kolektivně ďáblovo heslo: „Non serviam!“ Není proto divu, že Boží Prozřetelnost právě v tom roce posílá lidstvu do Fatimy Matku Boží, která celou svou bytostí žije to, co vyslovila svými slovy: „Jsem služebnice Páně!“

Jako důsledek poslušnosti k výzvě k pokání, modlitbě a zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie měl být Církev i světu darován mír a spása. A zatím systematické úsilí rozvrátit mravnost rodiny dnes dosahuje vrcholu. Tyto síly však rozpoutaly svůj boj již roku

1917. Jako protipól je možno označit 13. říjen 1917, kdy při posledním zjevení ve Fatimě se po boku Panny Marie zjevil také svatý Josef s Ježíškem a Svátá Rodina žehnala celému světu (srov. Fonseca: Maria mluví k světu). Můžeme tedy říct: Již na počátku onoho století, které přineslo velké ohrožení křesťanské rodiny a lidstva, zjevuje se na nebi znamení spásy pro křesťankou rodinu, a tou je Svátá Rodina.

Svatý Josef je uctíván jako hlava Svaté Rodiny. On je nejvznešenějším vzorem úcty a lásky k Panně Marii, spolu s ní nás vede k Ježíši, Spasiteli světa. Ježíš, Maria a Josef jsou tři osoby, které jsou pravzorem všech rodin na světě. Jak říká sv. František Saleský, je to „Trojice na zemi“, „trojitý žebřík“, který nám pomáhá vystoupit k Bohu (sv. Leonard z Porto Maurizio) nebo „život ve spojení s Marií v Duchu Svatém“ (sv. Ludvík Maria Grignon).

Kdy je ochrana Svaté Rodiny potřebnější než dnes? „Pro rodinu nemůže být nic spasitelnějšího a účinnějšího než myslet na příklad Svaté Rodiny, která představuje nejdokonalejší ideál domácích ctností“ (Lev XIII.). Ale i pro duchovní rodiny, řeholní společenství, kněžské semináře a duchovní instituty platí: „Jděte k Josefovi!“ On je dokonalým vzorem zasvěceného života. Mládež při svých mravních zápasech, kněží a řeholníci v úsilí o věrnost a vytrvalost ve svých závazcích najdou vznešený příklad a mocného příměluce ve svatém Josefovi, kterému Bůh svěřil svou panenskou Matku.

Jemu, který chránil svatou Matku a její Dítě před Herodovými úklady, svěťme také děti, které jsou ohroženy během svého rozvoje v mateřském lůně.

Vzor dělníka

Papež Pius XII. zasvětil 1. květen, Mezinárodní den práce, svatému Josefovi, „muži prá-

ce a snoubenci nejsvětější Panny Marie, vyznavači“ (Missale Romanum). Tento papež tak vyjádřil v tomto svátku ke cti sv. Josefa myšlenku a úsilí, které sahá až k papeži Lvovi XIII. Do čich rukou by měl být svěřen svět práce, především masy dělníků v továrnách a podnicích, které jsou tak ohroženy ve své víře, než svatému Josefovi, aby je přivedl zpět k Bohu a k Církvi? V této souvislosti je vhodné poukázat na to, že Pius XI. již 19. března 1937 vydal encykliku „O bezbožeckém komunismu“ a svěřil záležitost Církve a světa mocné ochraně svatého Josefa. Papež ve své encyklice píše:

„Abychom především zajistili vytožený mír v Božím království, stavíme velkou akci katolické církve proti ateistickému světovému komunismu pod ochranu mocné záštity Církve, svatého Josefa. On patří do stavu dělníků a musel snášet tíži chudoby pro sebe a pro Svatou Rodinu, jejíž byl pečlivou a láskyplnou hlavou. Jemu bylo svěřeno božské Dítě, když na ně poslal Herodes úkladné vrahy. Svým životem a věrným plněním každodenních povinností zanechal příklad všem, kteří si musí vydělávat na chléb prací svých rukou. Právem byl nazván spravedlivý, neboť je živým příkladem křesťanské spravedlnosti, která má vládnout v sociálním životě.“

Pavel VI. udělil sv. Terezii z Avily titul učitelky církve. Terezie byla jednou z největ-

ších ctitelek sv. Josefa. Napsala: „Moje mnohonásobná zkušenost, pokud jde o velké milosti, jaké vyprošuje sv. Josef, mě přivádí k přání přivést celý svět k úctě ke svatému Josefu. Neznám nikoho, kdo by byl jeho ctitelem, a neudělal velké pokroky v ctnosti.“

Jan XXIII. postavil II. vatikánský koncil pod ochranu sv. Josefa a zařadil jeho jméno do mešního kánonu. Označil „Zbožné sdružení blažené smrti svatého Josefa“ za uskutečňování důležitého úkolu bliženské lásky.

Podle -sks- 11/97
překlad -lš-

Bližší informace o sdružení blažené smrti svatého Josefa vám podá Matice cyrilometodějská, Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc, tel.: 585 220 626 a můžete vám také zprostředkovat zápis do sdružení.

*Josefe, kterému Bůh Otec svěřil největší statky,
Vykupitele věrný strážce a jeho Matky,
Ochránce zbožných duší, které ti svěřují svou spásu,
Patrone Církve, přimlouvej se za nás u Božího trůnu,
Josefe, Církve je ohrožována ze všech stran.
Satan a jeho spojenci bojují proti Bohu a jeho zákonu.
Shlédni dolů a chraň hlavu i údy Církve.
Vezmi je do své ochrany, braň je proti zášti nepřítelé.
Josefe, uveď zbloudilý na správnou cestu;
Chraň stádo i pastýře, když se blíží nebezpečí a trýzeň.
Chraň květy nevinnosti, když zuří bouře.
Podej nám svou ruku, veď nás do vlasti.*

Interview s Dr. Manfredem Lützem

„Malý hřích“, to je třetí kostka cukru do kávy nebo vynechané ranní müsli. Ale čím více mizí z veřejné diskuse hřích jakožto porušení Božích přikázání, tím více se plní čekárny psychologů. Jaké jsou zde souvislosti? Rozlišení vyznačuje známý autor a psychiatr Manfred Lütz, člen Papežské rady pro laiky.

KOMMA: *Mnoho lidí se točí kolem toho, že jsou špatní a nemorální, ale ve skutečnosti jsou nemocní. Při mnoha zpovědích mohlo dojít také k chybám...*

LÜTZ: Ze své praxe jako psychiatr a psychoterapeut mohu potvrdit spíše opak. Posílají ke mně ze zpovědnice pacienti, když má zpovědník dojem, že by se mohlo jednat o psychickou nemoc. Když se jich ujmete, můžeme konstatovat, že těmto pacientům je možno prostředky mé profese velmi pomáhat. Mám dobrou zkušenost se zpovědníky, kteří jsou v tomto směru velice citliví a kompetentní.

KOMMA: *Ale jiní se pokládají za nemocné a ve skutečnosti jsou špatní a nemorální. Dospívá psychoterapeutická diagnóza k něčemu takovému, čemu říká „teologie svědomí“?*

LÜTZ: Ne. Diagnózy se týkají osudu pacientů, omezení jejich svobody. Terapie je nakonec vždy v tom nejlepším slova smyslu manipulativní: má odstranit rušivé symptomy použitím profesionálních metod. Na svobodu, dobro a zlo, víru a svědomí může terapeut jen apelovat, musí zde přijmout hranice své kompetence, a pokud se jedná o existenciální aspekty, přenechat je péči kněze – duchovního vůdce.

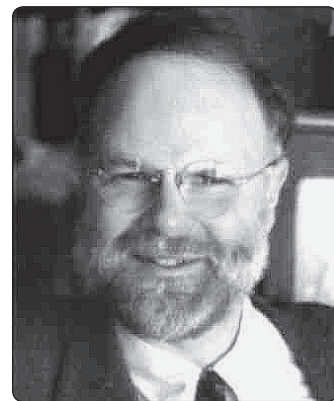
KOMMA: *Všichni chtějí být spořádaní a přívětiví. Je ještě možno člověka současné doby konfrontovat s údajnými „Božími přikázáními“, jejichž přestoupení představuje hřích?*

Lütz: Protiautoritativní výchova má na svědomí množství neurotických lidí. Kdo potlačuje skutečnost viny, nevede vlast-

ně dospělý život. Nikdo mu nemůže odpustit vinu, protože se nikdy neomluví. Především nebude schopen odpustit sám sobě, protože neví o Boží ochotě odpouštět, a tím pádem jako nevykoupený se v širokém slova smyslu hrouští.

KOMMA: *Nemohou se prosti věřící vnitřně zhroutit, když jsou vystaveni církevnímu hlásání o „pekelných trestech“ a „věčném zavržení“?*

LÜTZ: Církevní hlásání je vždy radostná zvěst o odpuštění viny a hříchu. Kardinál Ratzinger jednou vyložil velmi působivě Pánova slova na kříži: *Žízním!* Člověk si musí konečně uvědomit, jaké skutečné ulehčení pro miliardy lidí za 2000 let svého trvání připravila Církve díky zpovědi. „Pekelné tresty“ a „věčné zavržení“ jsou je stíny tohoto posel-

Psychiatr Dr. Manfred Lütz, člen Papežské rady pro laiky

ství, které nemohou být hlášány izolovaně. Jeden sociolog však poukázal již na to, že v dnešní Církvi se o pekle mluví spíše málo a nedostatečně, a ptá se, zda si oběti válek, jako byla ona v Jugoslávii, mohou představit spravedlivého Boha bez pekla a očistce pro viníky.

Z Komma 14/02
přeložil -lš-

Nalezl svůj poklad

Životní příběh knižního magnáta

13. ledna 2002 zemřel v Miláně ve věku 52 let Leonardo Mondadori, majitel a prezident koncernu „Arnoldo Mondadori S.p.A.“, jednoho z největších vydavatelství na světě. Firma Mondadori je skutečným mocnářem na světovém vydavatelském trhu.

Byl vychován v nábožensky lhostejném prostředí. Většinu života se vůbec nemodlil a nepřistupoval k svátostem. Když v roce 1992 nečekaně našel poklad víry, odhaloval se stále větším přesvědčením a radostí štěstí, že je katolíkem. Toužil podělit se o své poznání se všemi, kteří prožívají podobnou duchovní zkušenost jako on před obrácením. Vydal proto knížku *Conversione, una storia personale* (Obrácení, osobní životní příběh), která se stala v Itálii skutečným bestsellerem. Od prvního vydání v březnu 1992 měla již devět(!) dalších. Kniha je záznamem rozhovoru Leonarda Mondadoriho s Vittorioem Messorim, jedním z nejslavnějších italských katolických spisovatelů, autorem 15 knih, který podobně jako Leonardo byl vychován v bezbožeckém a laickém prostředí a našel Krista ve společenství katolické církve.

Ve svých vyznáních Leonardo píše, že touží podělit se o radost z nalezení Krista se všemi, kteří z různých důvodů odhodili křesťanství. Chtěl by, aby se pokusili o návrat: *Vím, že je mnoho námitek a pochybností ve vztahu k víře, ale prosím, abyste se nedali znechutit a necouvli, ale prozkoumali to, co píšu. Možná, že vám to umožní najít trochu světla a zavede vás to k radostnému odhalení pokladu víry v katolické církvi.*

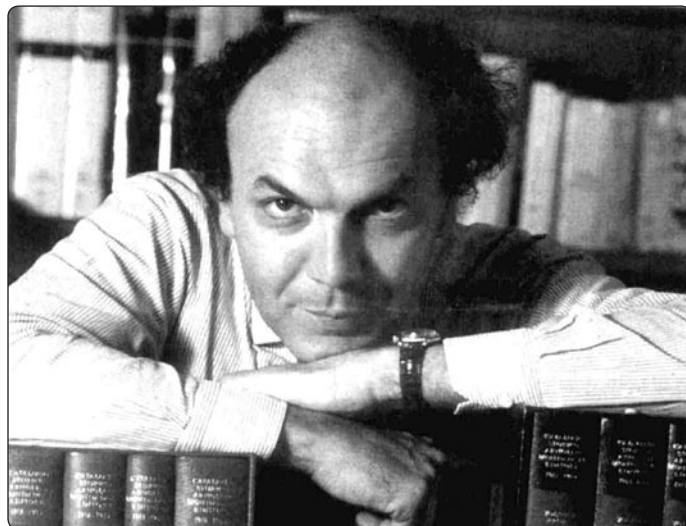
V temnotách nevěry

Leonardo Mondadori se narodil v Miláně v roce 1946. Jeho matka Laura byla dcerou slavného Arnolda Mondadoriho, zakladatele a majitele jednoho z největších mediálních koncernů „Arnoldo Mondadori S.p.A.“. Otec Leonarda Giorgio Forneron nebyl katolík, patřil k sektě valdenských. Leonardoovi byly dva roky, když se rodiče rozvedli. Od té doby se s otcem vůbec nestýkal. Vychovávala ho matka a dědeček. V roce 1951 na základě dekretu prezidenta republiky jako pětiletý přijal jméno po dědečkovi, který toužil, aby se jeho vnuk stal dědi-

cem jeho majetku. Bydleli v luxusním domě o rozloze 650 m² v milánské exkluzivní čtvrti u Pizza Duse. Častými hosty byly slavné osobnosti kulturního světa: Thomas Mann, Walt Disney, Ungaretti, Buzzatti, Montale. Leonardo byl vychován v prostřední úplné lhostejnosti ve věcech víry, náboženská témata nikdy nebyla na programu. Pamatuje si jen na dědečkovy povzdechy: „Doufám, že mi Bůh dá ještě trochu času, mám mnoho věcí na práci...“

Rodina Mondadori

Leonardo Mondadori

Babička přistoupila k prvnímu svatému přijímání až v 70 letech u příležitosti zlaté svatby. Při té příležitosti byl pětiletý Leonardo také pokřtěn.

Chlapec navštěvoval školy, ve kterých vládla atmosféra nepřátelská ke křesťanství a jeho samého problematika náboženství vůbec nezajímala. V době svého mládí byl aktivním členem antiklerikálních socialistických organizací. Jako směr studia si zvolil filozofii, aby měl všestrannou přípravu na vydavatelskou práci. Dědeček, který dbal o jeho dokonalou přípravu, posílal ho do různých tiskáren, aby poznal, jak funguje jeho vydavatelské impérium.

Když mu bylo 18, zamiloval se v Cortině do Pavly, dcery zná-

mého milionáře a průmyslníka Zanussiho, producenta výrobků pro domácnost. Po čtyřech letech známosti uzavřeli církevní sňatek. Ale toto manželství trvalo jen sedm let. Když se rozcházeli, Pavla čekala své první dítě. Leonardo po letech vzpomíná: *Napětí mezi námi dosáhlo takového stupně, že nejlepším řešením byl rozchod. A tak jsme se rozešli navždy. Teprve před několika lety jsem ve světle víry pochopil, čím je doopravdy svátost manželství a co skutečně znamená její přijetí v kostele. Dnes je ještě více nepochopení pro tuto svátost. Soudí se, že láska manželů není nic jiného než cit, milovat znamená „něco cítit“. Když cit vyhasne a manželé přestanou pociťovat vzájemnou přitažlivost, má prý každý z nich právo jít svou cestou a hledat si nový svazek pro nové city. Darování sebe sama, oběť, odpuštění, porozumění, trpělivost, ustavičná věrnost, tedy všechno to, co umožňuje trvalou jednotu muže a ženy přes tok času a životní změny, to všechno bylo ztraceno, často nikoliv ze zlé vůle, ale pro nedostatek křesťanské lásky.*

V roce 1975 to Leonardo ještě nechápal. Rozvod s Pavlou měl velký ohlas v italských médiích. V krátké době se spojil s jinou ženou. Ta mu porodila dvě děti. Ani v tomto případě štěstí svazku netrvalo dlouho a všechno skončilo znovu halasným rozvodem.

V té době zemřela jeho matka. Bylo to pro něho těžké období. *Na Boží Narození jsem zůstal úplně sám po dvou nezdařených manželstvích, s třemi dětmi od dvou matek, spolu se smrtí své maminky a s vážnými problémy v nakladatelství... Když jsem se díval na svůj život, viděl jsem jeden velký nepořádek, měl jsem za sebou určité úspěchy na úseku své profese, ale úplně jsem prohrával v soukromém životě. Viděl jsem, že v mém prostředí je přízeň často formální a provizorní. Když pomine doba úspěchu, opustí tě i ti, kteří se zdáli nejbližší. Začal jsem se tehdy ptát sám sebe: jaký to všechno má smysl?*

Ale tato smutná zkušenost ještě sama nestačila k tomu, aby se Leonardo vzpamatoval a začal hledat smysl život. Jeho životními vůdci byly bohužel jen city a smysly, proto následovaly milostné vztahy k různým ženám, marnotratnost a život v luxusu. Koupil si tehdy dokonce své soukromé letadlo.

Odhalení zdroje radosti

Teprve v roce 1992 našel Leonardo největší poklad a radost svého života. Tento neobvyklý objev vyvolala četba nevelké knihy *Cammino* (Cesta), která poprvé vyšla v roce 1939 a která se stala světovým bestsellerem. Napsal ji sv. Josemaria Escrivá Balaguer, zakladatel Opus Dei. Členové Opus Dei chtěli tuto knížku vydat v nakladatelství Mondadori, aby se dostala do širokého okruhu čtenářů. Leonardo měl tedy příležitost přečíst si tuto publikaci a setkat se s členy Opus Dei. Jeden z nich ho seznámil s jistým knězem. Po několika měsících známosti, rozhovorů a vnitřního zápasu rozhodl se poprvé od svého dětství přistoupit ke svaté zpovědi. Setkání s Kristem ve svátosti pokání ho duchovně proměnilo a obrodilo, stal se člověkem s překypující životní radostí. *Dobře vykonaná upřímná zpověď je jedním z největších zdrojů radosti. Obdržíš tehdy jistotu*

Leonardo Mondadori s bývalým ruským prezidentem Jelcinem

nového přijetí v otcovském domě: jsi smířen s Bohem, se sebou samým i s druhými. Rovněž, a možná především, cítím se skrze tuto svátost hluboce katolíkem: nestačí mi vyrovnat se s Bohem jen tak sám, jak to dělají protestanti. Potřebuji přítomnost kněze, který mi mocí Kristova kněžství odpouští hříchy a dosvědčuje mi nekonečné Boží milosrdenství. Copak to nebyl sám Ježíš, kdo dal apoštolům a jejich nástupcům moc odpouštět hříchy?

Velká radost po dobře vykonané svaté zpovědi se rodí vždy z velkého utrpení způsobeného tím, že se ocitneme v holé pravdě o sobě a o své duchovní nouzi. Ta první moje zpověď od dob dětství mě stála velmi mnoho. Uvědomil jsem si velikost hříchů, jejichž skutečnost jsem si předtím vůbec neuvědomoval.

Jedním z těchto dříve neuvědomovaných hříchů byla pomluva. V prostředí, kde se pohyboval, byly klepy a pomluvy hlavním tématem společenských

rozhovorů. Teprve po obrácení a po první zpovědi uviděl Leonardo ohavnost hříchů pomluvy a zlého mluvení o druhých lidech. Ve světle víry pocho-

Leonardo Mondadori s italským prezidentem Ciampim

opil nutnost vážít si důstojnosti každého člověka a naplňovat Kristův příkaz – nikoho neodsuzovat.

Po první zpovědi následovalo i první svaté přijímání v předvečer Božího Narození v katedrále sv. Patrika v New Yorku. Leonardo vzpomíná: *Při pomyslení na přijetí nevyšlovaného daru, jakým je sám Kristus ve*

svatém přijímání, chvíl jsem se vzrušením na celém těle a plakal jsem radostí.

Leonardo nebyl typ do sebe uzavřený, ale byl velmi společenský a plný nezištné upřímnosti ke každému člověku. Když začal chodit do kostela a zdržovat se v prostředí praktikujících křesťanů, byl překvapen atmosférou jejich štědrosti a lásky, jaká zde panovala. Viděl, jak velký a blahodárny vliv na postoje těchto lidí má víra vyjadřovaná v každodenní modlitbě, každodenní rozmluvě s Bohem. Vycítil diametrální rozdíl mezi atmosférou panující v prostředí lidí věřících a těch, kteří s vírou nemají nic společného. Leonardo

se na vlastní oči přesvědčil, že z lidí žijících vírou pramení optimismus a životní radost.

Když se po obrácení setkal se svou první ženou a ta uviděla na jeho tváři úsměv, zeptala se: „Co se ti stalo? Nejsi snad po plastické operaci?“ Domnívala se, že jen plastická chirurgie mohla dát jeho tváři výraz upřímného a trvalého úsměvu. Leonardo odpověděl: „Máš pravdu, podstoupil jsem plastickou operaci, ale ne tváře, nýbrž jen své duše.“ Velká změna po obrácení vyvolala dokonce pomluvu, že začal brát narkotika nebo pít alkohol, jinak by přece nemohl být tak radostný, srdečný a usměvavý.

Leonardo napsal: *Jít v Kristových stopách přináší s sebou odhalení určitého rozměru radosti a optimismu, který neexistuje v prostředí lidí svázaných s ekonomikou, kulturou a uměním.*

Leonardo Mondadori se spisovatelem Salmanem Rushdiem

Je to rozměr zázračný a jedinečný – radost.

Není to překvapující, že právě tato radost se přes rozličná utrpení stane údělem všech, kteří našli *skrytý poklad* víry a jdou životem spolu s Kristem? Leonardo zdůrazňoval, že *jediným zdrojem každé pravé radosti je dobře vykonaná zpověď. Když odcházím od zpovědnice, mám chuť si od radosti pískat.* Samozřejmě, že se mu zde jednalo o řádnou svátostnou zpověď a ne o nějakou izolovanou ojedinelou životní epizodu. Pravidelná setkání s Kristem ve zpovědi jsou nezbytná pro náš duchovní rozvoj a prohloubení víry. Jsou zdrojem opravdové radosti. Pro Leonarda se stalo pravidelné přistupování ke svátosti pokání také důvodem svěřit se duchovnímu vedení.

„Cokoliv konáš, dělej co nejlépe“

Leonardův zpovědník kladl silný důraz na to, aby se snažil co nedokonaleji plnit své každodenní povinnosti. Často opakoval: „Cokoliv konáš, dělej co nejlépe.“ Zavazoval ho k tomu, aby si každý den stanovil program a přísně ho dodržoval. Vysvětloval mu, že v duchovním životě je důležitá kázeň a uspořádaná metoda práce. Leonardo se tomu podřídil. Napsal: *Na učil jsem se, že pro můj duchovní život je nezbytná každodenní modlitba ráno i večer a podle možnosti o určité denní hodině, každodenní četba Písma svatého a jiných duchovně obohacujících textů. Pochopil jsem, že na mši svatou se nelze dívat jako na povinnost, nýbrž jako na nezbytnost, radost a oslavu.* Na nechuť chodit na mši svatou, protože homilie nudí, odpovídá: *Jsem překvapen takovým tvrzením, přece hlavním smyslem účasti na mši svaté není vyslechnout homilii, ale setkat se s Kristem v Eucharistii, znovu prožít tajemství smrti a zmrtvýchvstání Krista, který se pod způsoby chleba a vína na oltáři obětuje. To je při kaž-*

SPOLEČNÉ SEBEVRAŽDY MÓDOU

List německých lékařů Deutsche Ärzteblatt přinesl zprávu, že se stále více množí případy, kdy se mladí lidé prostřednictvím internetu domlouvají na společné sebevraždě. Tak se např. dohodl jeden 25letý Nor se 17letou Rakušankou ke společnému skoku z jedné skály v Norsku. Na jednu takovou nabídku se přihlásí až šest odpovědí. Jen v Německu dochází každých 45 minut k sebevraždě, každé tři minuty k pokusu o sebevraždu. Sebevražda patří po dopravních nehodách k hlavní příčině smrti u mladistvých ve věku od 15 do 19 let.

SATANISMUS NA INTERNETU

Jak sděluje PUR-magazin, Britské sdružení učitelů vyslovi- lo velké znepokojení nad rostoucí zájmem o satanismus na internetu. Mnoho mladých lidí si v souvislosti se satanským kul- tem sáhlo na život. Při průzkumu veřejného mínění projevilo 50% 11–16letých velký zájem o okultní praktiky. Ve Velké Bri- táanii je více než 1000 středisek, kde se praktikuje satanský kult, a tato střediska dělají nábor pomocí internetu.

K probuzení takového zájmu u těch nejmladších účinně slouží četba knih typu Harry Potter, kde se přímo popisují ta- kové praktiky.

JAK SI PRODLOUŽIT ŽIVOT

Dlouhodobé průzkumy v USA prokázaly, že lidé, kteří se pravidelně modlí a navštěvují bohoslužby, mají v průměru del- ší život. Ve srovnání s jinými lidmi prožívají méně stresů, pro- blémů a konfliktů v manželství.

HROZBA ROZPOUTANÉ SEXUÁLNÍ NEVÁZANOSTI

Britská politika „bezpečného sexu“ vyvolala dramatické roz- šíření zcela nových nakažlivých pohlavních chorob. Podle „Dai- ly Telegraph“ sexuální výchova zcela selhala. Sexuální chování mládeže, vyprovokované nesprávnou výchovou, končí namno- ze jednak potraty, jednak pohlavními infekčními chorobami, které jsou převážně nevyléčitelné anebo způsobují neplodnost a zapříčiňují rakovinu. Je třeba učinit všechno, aby se skonco- valo s „příležitostným sexem“. Mládež je třeba přesvědčit: „Sex je překrásný, ale jen v pravý čas a s pravou osobou,“ píše Nua- la Scarisbrick z „Charity Life“.

dé mši svaté nejdůležitější. Jde- me na nedělní bohoslužbu, aby- chom se nasýtli Tajemstvím, a ne abychom vyslechli kázání. Je po- těšující, když je kázání zajíma- vé, protože nás posiluje ve víře, ale když je nudné, nesmí to za- temňovat v našem vědomí fakt, že mše svatá je především setká- ní se zmrtvýchvstalým Kristem, přítomným pod eucharistickými způsoby. Leonardo připomíná, že to protestanti se domní- vají, že při nedělní pobožnosti je nejdůležitější kázání, a proto se všechno koncentruje k osobě kazatele. V katolické církvi na- opak kulminujícím okamžikem

mše svaté je proměnění chle- ba v Ježíšovo tělo a vína v jeho krev, a nikoliv kázání. Jestliže kněz není dobrý kazatel, je tře- ba zachovat trpělivost a pamato- vat, že na mši přicházíme, aby- chom se setkali s Kristem pří- tomným v Eucharistii.

Závazek účastnit se mše svaté není pro mě žádným břemenem, ale jedinečným darem. Velice se těším, že mohu tak ve shodě s při- kázáním „světít sváteční den“. Mše svatá mi dává duchovní sí- lu, je samým srdcem duchovní- ho života. Připomíná mi, že smrt byla již poražena, Ježíš skutečně vstal z mrtvých, že temnoty nebu-

dou mít poslední slovo, že existuje spanilá, smysly nepostřehnutelná skutečnost, na které budeme mít účast po celou věčnost.

Dar čistého srdce

Od okamžiku svého obráce- ní žil Leonardo v celibátu. Mno- zí nedokázali pochopit tak radi- kální změnu chování. Leonardo popisuje, jak získal dar čistoty srdce: *Přes dva rozvody a jiné dočasné svazky s různými žena- mi pocítoval jsem i nadále sílu přitažlivosti žen. Dřívější mora- listé nazývali ten stav hříchem prostopášnosti. Ale v tomto mém vztahu k ženám bylo také něco hlubšího a ušlechtilého. Bez že- ny, bez její přítomnosti a citové opory zdál se mi život nemožný. A protože jsem byl rozvedený, ne- mohl jsem si dovolit bydlet společ- ně s ženou. Abych použil obratu sv. Pavla, byl to pro mě obzvláště obtížný „osten těla“, kterého jsem se snažil lidsky zbavit. Díky ra- dě, kterou mi udělil můj zpověd- ník, obrátil jsem se jednoho dne k Matce Boží modlitbou sv. Ber- narda: „Pomni, nejsvětější Pan- no Maria, že nikdy nebylo slýchá- no, že bys opustila toho, kdo se k tobě utíká, vyzývá tvou pomoc, prosí tě o přispění...“ Byla to pro mě jedinečná zkušenost, mi- lost čistoty srdce, o kterou jsem prosil, mi byla udělena okamži- tě. Víím, že kráčím po hraně po- kušení, že mohu ještě klesnout, ale víím, že kdyby se tak stalo, by- la by to výlučně moje vina, niko- liv nedostatek pomoci ze strany Panny Marie.*

Víra není iluze

Na námitku, že jeho víra mů- že být pouhá iluze, odpovídal, že tomu tak není, protože se opírá o každodenní konkrétní zkuše- nost: *Jak by mohla být moje ví- ra iluzorní, když mi den co den dává v nejobtížnějších situacích pohodu ducha, radost a mravní sílu?* Pro Leonarda bylo samo- zřejmé, že věřící člověk se mod- lí, že má tedy osobní styk s Bohem: *Z každodenní modlitby čer- pám ustavičně potvrzující jistotu,*

že v modlitbě nemáme co do činění se slovy házenými do větru, nýbrž že je to dialog s Otcem, který naslouchá svým dětem. Pokaždé, když jsem se na něho obrátil s prosbou o něco, co pro mě bylo duchovně nezbytné, vždy jsme obdržel okamžitou plnou odpověď.

Tato zkušenost působení hmatatelné síly milosti byla pro Leonarda nesporným argumentem pro překonání každé pochybnosti o objektivní pravdě víry. Věrohodnost evangelíí byla tak pro něho potvrzena jeho vlastní zkušeností: *Jestliže bereme evangelium vážně a začneme podle něho žít, i ono začne „fungovat“, a to je pro mě kritériem pravdivosti.* To jsou skutečnosti, proti kterým žádné argumenty nemají význam (contra facta non valent argumenta).

Proto pro Leonarda vůbec nic neznamenaly argumenty skeptiků, posměch nevěřících ani domnělé „pravdy“ různých profesorů, protože jeho osobní každodenně ověřovaná zkušenost s Bohem mluvila o něčem zcela opačném. *Svatý Jan připomíná křesťanům, že Bůh a Láska jsou synonyma. Proto nejen vím, ale konkrétně prožívám, že všechno, co Kristus zjevil, je pravdivé. Pravdivost víry má své potvrzení nejen v apologetických knihách, ale především v životě všech lidí, které přetvořila víra. Jiným motivem věrohodnosti katolické mravní nauky byla pro Leonarda skutečnost, že představuje logickou jednotu a nerozdělitelný celek: Zde jsem vlastně našel odpovědi na své otázky. Odpovědi, které uspokojily jak mou mysl, tak mé srdce.*

Fascinace Kristem a katolickou církví

Fascinace Kristem, přítomným ve společenství katolické církve, byla pro Leonarda tak velká, že tvrdil: *Nikdy bych nemohl přestat být katolíkem. Papežství, Matka Boží, světcí, osobní přítomnost Krista ve svátostech, styk s Bohem prostřednictvím Církve a kněží..., to všechno je*

Leonardo Mondadori se svými dětmi

pro mě logické do té míry, že se to stalo přímo instinktivní. I zde se více opírám o svou zkušenost než o knížky a teologické debaty. Čím více se snažím jít cestou, kterou mi ukazuje učení Církve, tím více nacházím přesvědčující odpovědi, které hledám, a duchovní pomoc, kterou očekávám.

Leonardo byl tak fascinován objevením pokladu, jakým je víra ve společenství katolické církve, že neměl vůbec žádným zájem o to, jak je tomu v různých obměnách protestantismu nebo v sektách. Vůbec ho nezajímala nekřesťanská náboženství. Když se ho ptali, o co se opírá jeho přesvědčení, že jedině katolické náboženství je skutečně pravé, odpovídal: *Vybral jsem si katolicismus proto, že je to jediné náboženství, které je vybudováno na základě nekonečného aktu lásky, jaké byli lidé svědky. Je pravda, že Bůh je nějak přítomný i v jiných náboženstvích, ale způsobem neúplným. Je třeba pamatovat, že v nekřesťanských náboženstvích je člověk nucen hledat Boha. Cesty jsou rozmanité, akty víry výjimečné, modlitby překrásné. Ale Bůh zůstává daleko, nedosažitelný, nepochopený. Jen v křesťanství je tomu naopak: nikoliv člověk hledá Boží tvář, ale sám Bůh vychází, aby hledal člověka. V tajemství vtělení se stal pravým člověkem a zjevuje se li-*

dem v konkrétní historické skutečnosti popsané v evangeliích. Pán Bůh zjevuje svoji skutečnou tvář v Ježíši Kristu a prosí nás pouze o jedno, abychom odpověděli na jeho lásku. Co větší bychom mohli ještě očekávat? Ježíš není žádný guru a neučí nás iluminaci, technikám dýchání, ukájení rozumu a relaxaci. Místo toho nám zjevuje lásku Otce, který je v nebi, a učí, jak máme žít touto láskou, abychom se stali svatými a dosáhli života věčného. To je opravdu „radostná zvěst“. Copak má vůbec nějaký smysl hledat vodu v jiných studních, když máme to štěstí, že můžeme čerpat přímo z pramene, který je vedle mne, a to již od narození? Jako křesťané jsme svědky jediného Kázání, které obsahuje celou Pravdu, při vši úctě k jiným náboženstvím, která obsahují pouze částčky pravdy, ale nikdy ne celou Pravdu.

Radost, kterou neodnímá ani utrpení ani smrt

Pravdám víry se Leonardo učil studiem Katechismu katolické církve, ale opravdové odhalování tajemství víry získával také konkrétní zkušeností utrpení a nemoci.

Leonardo onemocněl v roce 1997, pět let po svém obrácení. Předtím se těšil výborněmu zdraví, mnoho plaval a hrál tenis. Jednoho dne začal poci-

ťovat bolesti a lékaři zjistili rakovinu štítné žlázy a nádory ve střevě a na slinivce. Před operací přistoupil ke generální zpovědi a přijal svátost nemocných v newyorské farnosti kněze Richarda Neuhaus, známého autora mnoha knížek, který byl před obrácením protestantským pastorem.

Nemoc Leonarda nezlomila, nýbrž upevnila ve víře a v důvěře v Boha. Vlastně v nejkritičtějších chvílích svého života zakusil ohromnou duchovní sílu, která plyne z víry. Z lidského pohledu v dosavadním životě nebylo mnoha důvodů k radosti: dva rozvody, rakovina a chirurgické odnětí štítné žlázy. Na každou cestu si musel brát s sebou tašku s injekcemi a léky, které zdržovaly bujení rakovinných buněk na slinivce a ve střevě. I při utrpení a nepohodlí až do konce života vyzářoval radost, jejímž pramenem bylo spojení s Bohem skrze víru.

Napsal: *Pro někoho je život ponurý, pro jiného šedivý. Pro mne je zářivý. Na jasnosti mého současného života se podílí mnoho prvků: jednoho rána před čtyřmi lety jsem náhle zjistil, že mám rakovinu štítné žlázy, slinivky a střev. Z toho důvodu musím denně podstupovat určitou terapii, ale pak pokračuji ve své práci. Svou vinou jsem daleko od Pavly, která z křesťanského hlediska zůstává mojí ženou a která mi porodila dceru, zatímco dvě další děti přišly na svět z mého druhého manželství. Nyní však praktikuji intenzivní křesťanský život. A právě perspektiva víry působí, že přes všechny obtíže a utrpení můj život vyzářuje radost a optimismus.*

Operace štítné žlázy proběhla výborně. Potvrdili mu, že chemoterapie může zadržet rozvoj rakoviny ve vnitřnostech. Leonardo musel denně brát léky, injekce a čtyřikrát ročně se podrobit vyšetření v New Yorku.

Když viděl v nemocnici lidskou bižu a utrpení, Leonardo si

PROSBY K SV. JOSEFU

SVATÝ JOSEFE,
Ochránce Církve, chraň Svatého otce, biskupy a kněze, zachovej je všechny v pravé víře a v jednotě.

SVATÝ JOSEFE,
otcovský strážce Svaté Rodiny, chraň naše rodiny a obdař je vzájemnou láskou a domácím pokojem; pomáhej všem v úzkostech, nouzích a starostech a při výchově dětí.

SVATÝ JOSEFE,
postrachu zlých duchů, zabraň jim v přístupu do našich rodin a společenství, aby žádná duše našich drahých nebyla ztracena.

SVATÝ JOSEFE,
vzore a ochránce dělníků, zabraň je a jejich rodiny ode všech nebezpečí a ohrožení dnešní doby; pomáhej jim a přimlouvej se za ně.

SVATÝ JOSEFE,
ochránce panen, vdov a sirotků, pomáhej jim ve všech záležitostech duše i těla.

SVATÝ JOSEFE,
patrone umírajících, pomáhej všem, kteří dnes zemřou, a jednou také nám, aby se všem dostalo šťastné hodinky smrti.

SVATÝ JOSEFE,
přímluvce za duše zemřelých, potěš je v jejich soužení a přiveď brzy k blaženému patření na Boha.

SVATÝ JOSEFE,
prosíme tě, buď naším otcem a ochráncem, vůdcem a pomocníkem, abychom všichni obstáli v současném boji proti hrožícímu zlu a dosáhli věčné blaženosti. Amen

uvědomil, že jedinou odpovědí na lidsky beznadějně dramatické situace je Kristův kříž. Utrpení a pobyt v nemocnici byl pro Leonarda nesmírně cennou zkušeností odhalení pravdy o sobě samém. Napsal: *Asi mojí největší chybou byla pýcha. Pociť, že když jsem zdravý, vážený a mám*

Leonardo Mondadori s Vittorioem Messorim

se dobře, jsem v centru světa. A v nemocnici jsem se stal emigrantem nemocným na rakovinu jako jiní anonymní v očích světa. Vlastně tam, v Memorial Hospital, jsem se znovu přesvědčil, že víra není filozofická idea, etika nebo nějaký typ ideálu nebo moudrosti, ale přítomnost Boha, který je Lásky. Tato víra překonává osamocenosť a přináší dar velkého duchovního míru. Byla to velice konkrétní, hmatatelná zkušenost Boží přítomnosti, mnohem důležitější než výsledek nějakého rozumování. I za těchto okolností si začínáš uvědomovat, že náležíš Někomu, kdo tě doopravdy miluje, a ne nějakému anonymnímu slepému osudu. Počítáš s možností smrti, ale bez strachu, bez nervózního skrývání a předstírání, jako by smrti nebylo. (Což je znakem naší kultury.) Díky víře prožívám Kristovu přítomnost a pak mizí všechen smutek, apatie a mohu tedy dále milovat, co jsem vždy miloval: pulzující život metropole s jeho nekonečnými lidskými možnostmi. Víra mi také darovala jistotu blízkosti všech zemřelých, počínaje mojí maminkou, kteří tajem-

ným způsobem dále žijí v neviditelných dimenzích jiné skutečnosti zcela oddělené od naší.

Kdo svěřuje sebe a všechny své problémy Kristu, prožívá ve svém životě naplnění jeho slibů: *Pojďte ke mně všichni, kdo jste obtíženi a lopotíte se, a já vás občerstvím. Vezměte své jho na sebe*

a uče se ode mne, neboť jsem tiichý a pokorný srdcem, a najdete pokoj pro své duše. Neboť moje jho je sladké a moje břímě lehké (Mt 11,29).

Leonardo s celou rozhodností odmítal legalizaci práva na eutanázii, o které usilují právě ta prostředí, která se přičinila o uzákonění „práva“ na zabít děti a na rozvod. To ukazuje, v jak tragické situaci se lidstvo ocitlo. Tím, že odmítlo Boha, který vzal na sebe naše utrpení, ničí lidé konečný smysl života a utrpení se pak pro ně stává tragédií, kterou je třeba skrý-

Leonardo Mondadori s Janem Pavem II. v roce 1999

vat a zkracovat všemi možnými způsoby.

Upozornění pro plachtaře

Leonardo, když se děлил o víru, napsal text, který nazval „Upozornění pro plachtaře“: *Ještě jedno upozornění, které mi neobyčejně pomohlo. Totiž že osobní styk se Spasitelem se uskutečňuje jedině skrze skutky, kázeň, každodenní program, a nikoliv skrze bezprostřední rozhovor: rozhovor, tj. modlitba, je nezbytný alespoň jednou denně: s naším nebeským Otcem i s Matkou Pannou Marií. Nesmírně důležitá je účast na mši svaté alespoň každou neděli a zasvěcené svátky, protože během mše svaté se osobně setkáváme s Ježíšem a tehdy nudná kázání nemají žádný význam. Je nezbytné každý den přečíst několik stránek z Nového zákona a co nejčastěji přijímat svaté přijímání. K těmto upozorněním připojil povzbuzení: Zkuste a uvidíte, že těmi všemi nečekanými a překvapujícími cestami dostanete odpovědi na vaše otázky a pochopíte a silnou radost, která bude prostupovat vaši každodenní skutečnost, radost podobnou té, která nás zaplavuje po dobře vykonané zpovědi. Zkuste a uvidíte, že utrpení způsobené odříkáním, učení se říkat pokušením „ne“, bude lehčí a pomůže vám je přemáhat.*

P. Mieczysław Piotrowski TChř
překlad -lš-

Svátost smíření

Mír sám se sebou najde tvor „člověk“ jen ve smíření se svým tvůrcem.

Poučný pohled k našim západním sousedům

Svátosti katolické církve dostaly v životě mnoha křesťanů ve vyspělých zemích nový význam a smysl. Křest nově narozeného dítěte? Proč ne? Proč bychom měli rezignovat na radostnou slavnost v kruhu rodiny? Svaté přijímání, hlavně to první, je další velkou rodinnou událostí. A o několik let později biřmování je něco podobného. Po něm však dosti často následují dlouhá léta, kdy mladý člověk nevstoupí do kostela. Až o svatbě, která má v kostele přece jen svůj lesk. A pak už vlastně zbude jen pohřeb, který sice není svátostí, ale ukazuje, že i na konci lidského života je Církev schopna nabídnout „náboženskou službu“.

Ale jedna z těchto „náboženských služeb a nabídek“ se těší stále menší pozornosti a zůstává prakticky opomíjena: svátost pokání. Na eucharistickém kongresu v Římě se kardinál Schönborn přimlouval za znovuobjevení svátosti pokání. Při módních „veřejných zpovědích“ s obecným vyznáním hříšnosti vyústí starosti, konflikty a rány do „Talk-Show“, zda však takový duševní exhibicionismus přináší opravdové uzdravení, je nanejvýš sporné.

Ve zpovědi se děje něco zcela jiného. Zde dochází k tomu, co může člověka uzdravit. Pokání je cesta k obrácení, ke smíření a uvádí ji vyznání svých vlastních vin před knězem Církve. Ke zpovědi nepřistupuje nikdo, kdo nemá zájem opatřit si tak pomoc. Již psychologicky lze tento proces chápat jako obrat ve vztahu k hříchu a selhání: jedinec se zřiká zla, mění a uzdravuje se. Není to náhoda, že Církev počítá tuto svátost spolu se svátostí pomazání nemocných k „svátostem uzdravujícím“.

Problém je v tom, že stále méně lidí věří v tuto uzdravující moc. Zpovědnice zejí prázdnotou nejen v chrámech, ale už i na mnoha západních poutních místech, která bývala tradičními centry zpovědní praxe. Sociolog náboženství Michael N. Ebertz v tom vidí důsledek skutečnosti, že věřící přestávají vidět ve své Církvi, jaký je její prvořadý úkol: být „ústav milosti“. Tak ztrácejí věřící zájem i na těch institucích milosti, jakou je svátost smíření, a praxi osobní zpovědi tak hrozí zánik.

Hlavně, že souhlasí skupina...

Z církve milosti se stále více stává církev sociálních a psychologických mechanismů. Proč se zabývat přesnou naukou o svátostech, kdy to hlavní je vzájemné přijetí ve společenství? Proč se zpovídat u kněze, když jde vlastně o to, aby nás přijala skupina? Je mnoho moderní teologické literatury, která už o svátos-

Poutníci čekající na svátost smíření v Lučenci

ti smíření ani nepojednává. Autoři se domnívají, že to je uzavřená kapitola. Je třeba se vrátit o hodně let zpět, abychom našli pojednání o této svátosti. Tak François Reckniger v roce 1974 za hlavní důvod krize zpovědi označil vytrácející se vědomí, co je to Církev. To dnes může sociolog Ebertz potvrdit. Katolíci se dnes na Církev dívají převážně pod-

statně jinak než před desetiletími a nic tak přitom neutrpělo jako po celá staletí trvající praxe pravidelného přistupování ke svátosti pokání. Jestliže tedy souvisí spolu pojetí Církve a zpovědní praxe, podívejme se, jak se to projevuje v církevních dějinách.

Apoštolova slova - jasná a tvrdá

Počátky, tedy apoštolská doba: v přehledných církevních společenstvích žijí současníci, kteří jsou Kristovými učedníky. Ten, kdo je pokřtěn, patří podle apoštola Pavla k „svatým Ježíše Krista“ a nesmí mít nic společného se smilníky, lakomci, zloději a modloslužebníky. Podle toho, co hlásá Ježíš Kristus, existuje velký kontrast mezi světem věřících v Boha a světem bezbožných. S hříšníky se proto zachází velmi přísně, a tak také slova apoštola Pavla ke Korinťanům znějí velmi přísně: *Nestykejte se s takovými, kdo si říká bratr, a přitom je to smilník, lakomec, modlář nebo utrhač, opilec nebo lupič. S takovým člověkem si ani neseďte ke stolu. Neboť*

duchovně přitom - a mocí Pána našeho Ježíše at je ten člověk vydán satanovi, aby tak bylo tělo důkladně potrestáno, ale duch aby byl zachráněn v onen den Páně (1 Kor 5,4n). Pro mladou Církev byl každý hřích také odloučením od církevního společenství.

Ale velmi brzy se v mladé Církvi vyvinula praxe pokání, která umožňovala i těm, kteří se těžce prohřešili, návrat do společenství svatých. Když byli křesťané v době pronásledování vystaveni velkému tlaku a některý se zřekl víry, ale později se chtěl do Církve vrátit, mohlo mu být jednou v životě(!) povoleno opětovně veřejně přijetí, při kterém hříšník veřejně vyznal svou vinu a po dlouhém období veřejného pokání biskup na něho vložil ruce na znamení smíření s Bohem a s Církvi. Tato praxe trvala až do středověku.

Zavedení soukromé zpovědi

V irsko-anglosaském prostoru se vyvinula praxe zpovědi, při které hříšník vyznal své viny soukromě knězi a ten mu dal rozhřešení po uložení mír-

co já mám vynášet soud nad lidmi, kteří stojí mimo církev? Nemáte soudit ty, kteří patří k vám? O těch, kteří k nám nepatří, vynese rozsudek Bůh. - Odstraňte toho špatného člověka ze svého středu (1 Kor 5,11n).

Aby potvrdil, že smrtelný hřích je také „duchovní smrt“, tvrdí Pavel: *Shromážděte se ve jménu Ježíše Krista - já budu*

nějšiho pokání. Věřící se přitom vyznávali nejen z těžkých, ale i lehkých hříchů. Irští a skotští mniši rozšířili tutu praxi na evropskou pevninu. Tuto formu zpovědi r. 1215 definitivně potvrdil 4. lateránský koncil. François Reckniger tuto formu označuje za „krajně možné ulehčení“, protože ve starověku bylo pokání sledováno a oficiálně

kontrolováno několika orgány církevních obcí. To podstatně, co ustanovil Ježíš Kristus, však bylo zachováno: *Komu hříchy odpustíte, tom jsou odpuštěny, komu je zadržíte, tomu jsou zadrženy* (Jan 20, 22-23).

Zatímco v křesťanském starověku byly tedy těžké hříchy vždy také útokem na celou obec věřících a nikoliv pouze soukromou věcí, která se týká pouze vztahu hříšníka k Bohu, později od toho Církev postupně ustupuje. Zůstává sice v osobě kněze udělovatelkou svátosti, ale skutečnost, že porušení Božích příkázání je proviněním proti obci, protože ona je tělem Kristovým, společenstvím, ve kterém je se všemi spjata, se vytratilo ze zřetele. Postupem individualizace se hřích stal něčím, co se týká jen jednotlivce a Boha.

Proč se ještě zpovídat?

Ústup od svátosti pokání pak probíhal poměrně rychle. Dříve kazatelé zařazovali rozjímání o pekle, které mělo věřící povzbudit k pravidelné zpovědi. Po osvícenství, kdy se otázky posmrtného života začaly „humanizovat“, škrtlo se peklo a odplata z katecheze a z trestajícího Boha se stal jen dnes obecně známý všemilující Bůh. A když Bůh všechny miluje, miluje i hříšníky, tak proč se zpovídat? Pokus zavést alespoň „generální absoluce“ byl snad dobře míněný, ale i tak se minul cílem. Když se vytratí význam Církve jako živého společenství jednoho Kristova

těla, ztratila zpověď význam, ale pak se změnil i vztah k ostatním svátostem: křest je rodinná slavnost, biřmování je jako iniciace mladého člověka, Eucharistie je připomínková slavnost, pomazání nemocných – uzdravovací kouzlo, svěcení – slavnostní přijetí do církevních služeb, které by nemělo být upíráno ani ženám...

Kardinál Schönborn však současně poukázal na to, že kdekoliv dochází k obnově pravého církevního uvědomění, tam všude znovu ožívá i svátost pokání. Kde katolíci vidí ve své Církvě nikoliv pouze úřední instituci nebo agenturu pro sociální a etické otázky, nýbrž živoucí tělo, ve kterém věrnost jednoho každého posiluje celé tělo a jeho poslání a nevěrnost je oslabuje, tam roste stejně jako v minulosti přání jít cestou pokání, kterou Církev vyznačuje.

Posláním každého křesťana je totiž jít nikoliv svou vlastní cestou, nýbrž stát se podobným Ježíši Kristu, který byl jedna vůle se svým nebeským Otcem. Aby Církev vyšla tomuto dílu všeobecného posvěcení všemožně vstříc, ulehčila během svých dějin praxi pokání i s vědomím toho, že člověk je slabý a upadá stále do stejných hříchů. Svátost pokání je zapomenutá tam, kde se nejdříve zapomnělo, co je to Církev. Kdo znovu objevuje Církev, objevuje i svátost smíření.

Podle Komma 14/02 zpracoval -lš-

Kající v Číně

Mám jít ke zpovědi? A proč?

„Potřeboval jsem posilu od kněze, chtěl jsem se vyzpovídat, ale nevěděl jsem, jak to udělat. Tam, kde žiji, je kostel již rok bez kněze a mně velice chybí duchovní pomoc. Pomyslel jsem si: Snad by mi mohla v této těžkosti pomoci policie. Zavola jsem 113 a kupodivu, policista mi ihned pomohl a našel mi zpovědníka.“

To není příběh z misijního území v Africe, ale z nekatolické země Itálie. Také dnes se najdou lidé, kteří jsou si vědomi vlastní bídy a cítí potřebu získat odpuštění od Boha, ale často se nemohou vyzpovídat, protože nemohou najít ochotného kněze. Je to smutná skutečnost.

Kněží je málo, jsou přetížení různými úkoly a my, ubozí křesťané, slyšíme o schůzích, konfrontacích, výzvách apod., ale naše duše z toho nic nemají. Často bychom potřebovali kněze, který by nás vyslechl, vedl, dal nám odpuštění od Boha, ať už jsme mladí nebo starší. Nazýváme to všechno „řádná pastorační“, ale spíše bychom měli říct „mimořádná“, protože je velice sporadická.

Je však také pravda, že jsou určití křesťané, a to spíše jen podle jména, kteří jsou zvyklí říkat: „Já chodím na mši jednou za rok.“ „Já se nezpovídám.“ „Já chodím k přijímání bez zpovědi.“ „Hřích? A co dělám tak špatného? Nekradu, nikoho jsme nezabil.“ Ale toto všechno neoznačuje křesťany, tím méně katolíky. To je život podle svého, a nikoliv podle Kristova evangelia.

Potřebujeme smíření s Bohem

Dnes už se nepopírá jen nějaká pravda víry, ale sám základ víry. Jan Pavel II. nám nepřestává zdůrazňovat: *Ježíš Kristus je jediný Spasitel člověka a světa, jediný, nezbytný a nezastupitelný.*

To znamená, že každý problém lidské existence – kde najít smysl života, smysl bolesti a smrti, jak se osvobodit od hříchu a od zla, jak vést život osobní a život společnosti, jak dospět k Bohu – *toto všechno na-*

jde svou odpověď a řešení pouze tehdy, když se spojíme s Kristem ve víře a v posvěcující milosti.

Je tu jedna velká překážka, která nám brání přijít za ním: naše pýcha, náš egoismus, naše zpupnost, řekněme přímo – náš HŘÍCH. Všechno, co je proti Božím příkázáním od prvního až po desáté (včetně šestého), je

hřích. Boží zákon se nikdy nemění. A když po něm šlapeme, je zde hřích, urážka Boha a naše největší neštěstí.

Rouhání, vražda, smilství, prostituce, zneužívání mladistvých a slabých, užívání vlastního těla nebo těla druhého jen k rozkoši, to všechno jsou velmi těžké hříchy.

Rozvod a potrat, i se státním svolením, jsou velmi těžké hříchy, zločiny.

Bůh hřích vždy trestá – pokud ho nelitujeme a nezměníme život – věčným zavržením na onom světě a často i na tomto světě. Co dělat? Je třeba změnit život!

Pravděpodobně vyznávám, že jsem hříšník. Vyznáváme, že jsme hříšníci před Bohem. Jen proti tobě jsem se prohřešil. Odpusť mi, Pane! A pozvedněme své oči k tomu, který poslal svého Syna, aby usmířil náš hřích na kříži, zasloužil nám odpuštění, božský život (= milost) a nebe. Ale nemůžeme si odpustit sami. Neexistuje na to „samoobsluha“. Ježíš

dal moc odpouštět hříchy biskupům a kněžím, kteří ho zastupují a jednají jeho jménem: *Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.* To jsou slova Ježíše Krista a je v nich obdivuhodná moc jeho milosrdenství a lásky, která zachraňuje.

Je tu svátost odpuštění, zpověď, smíření s Bohem. Je tu největší dar jeho lásky. Vyznáváme se knězi, ale v tom okamžiku se obracíme na samotného Krista, který nás vyslechne a odpustí nám, jestliže opravdu litujeme a odcházíme s pevným předsevzetím již nehřešit a změnit život podle evangelia.

Vyzpovídej se, a Bůh ti odpustí

Dnes je málo křesťanů, kteří se pravidelně zpovídají. Bylo by vhodné, aby se zpovídali jednou za měsíc.

A přece více než kdykoliv jindy Církev připomíná všem povinnost zpovídat se, kněžím, aby byli schopni zpovídat věřící, a nám křesťanům, abychom přijímali často a dobře svátost smíření: 2. vatikánský koncil tak činí ve svých dokumentech (viz *Christus Dominus 30* a *Presbyterorum ordinis 13*), dále je to *Kodex církevního práva (Kán. 959-991)*, *Katechismus katolické církve (1440-1470)* a papež v mnoha svých projevech, listech a setkáních s různými skupinami osob, sám jako pilný zpovědník, to všechno nám připomíná, že máme nesmírnou potřebu utíkat se k svátosti smíření s opravdovou lítostí, pevným předsevzetím změnit svůj život a žít každý den podle evangelia, abychom obdrželi odpuštění a milost Boží.

Jan Pavel II. ve svém listu kněžím z 22. března 1996 napsal: „Křesťan ve svátostné zpovědi může a má svůj křesťanský život obnovit, upevnit a vést ke svatosti. ...Uznat před Bohem svou vlastní ubohost neznamená se ponižovat, ale prožít pravdu svého vlastního stavu a dosáhnout pravou velikost svatosti

a milosti po pádu do hříchu, důsledku zloby a slabosti; znamená to pozvednout se k vyššímu pokoji duše a vstoupit do živoucího vztahu s Bohem.“

„Svátostná zpověď má vzejít a být provázena takovou lítostí nad spáchanými hříchy, která vychází z nadpřirozených pohybů, protože hřích porušuje lásku k Bohu, nejvyššímu Dobru, je příčinou utrpení a smrti Ježíše Vykupitele a způsobuje nám ztrátu věčných dober.“ „Vyznání našich vin má být pokorné a úplné, doprovázené pevným a velkodušným předsevzetím v budoucnu se již nedopustit hříchu, založené na Boží milosti, které nám od Boha nikdy nepochybí, a udělat v budoucnosti všechno, co můžeme, abychom jednali čestně.“

Z toho vidíme, že není pravdou, že by Církev zrušila zpověď, jak to někteří říkají. Zpověď je největší Kristův dar a nikdo ji nemůže zrušit, ani papež, který se sám často zpovídá, určitě každý týden.

Jen zde je jaro

Církev totiž učí dnes stejně jako včera: „Kdo si je vědom těžkého hříchu, nepřijímá tělo Páně bez předchozího přijetí svátosti smíření“ (KCP kán. 916). „Kdo chce přijmout Krista v eucharistickém přijímání, musí být ve stavu milosti. Je-li si někdo

Poselství Královny míru

Drahé děti,

i dnes vás zvu, abyste se modlili a postili za mír. Jak jsem už řekla a nyní vám, děti moje, opakují, jen modlitbou a postem se mohou zastavit i války. Mír je drahocenný Boží dar. Hleďte, prosťe, a dostanete ho. Hovořte o míru a noste ho ve vašich srdcích. Pečujte o něj jako o květ, který potřebuje vodu, něžnost a světlo. Buďte těmi, kdo nosí mír druhým. Já jsem s vámi a přimlouvám se za vás všechny.

Děkuji vám, že jste přijali mou výzvu!

Medžugorje, 25. 2. 2003

Kéž nás Mariina bolest probudí...

Nejhorší není nikdy jisté. Víra, naděje a láska uzavírají cestu fatalitě. Media nám předkládají válku jako nevyhnutelnou, rozhodnutí „velkých“ tohoto světa nepřipouští žádnou repliku a my se cítíme opravdu slabí a bezmocní před enormní válečnou mašinerií, která se dala do pohybu.

Pokračování na str. 15

vědom, že se dopustil smrtelného hříchu, nesmí přistoupit k přijímání, aniž by před tím nedostal rozhřešení ve svátosti smíření“ (KKC 415).

Církev, matka a vůdkyně duší, požaduje od kněží: „Každý, jemuž je z důvodu úřadu svěřena péče o duše, je povinen starat se, aby svátost smíření mohli přijímat jemu svěřeni věřící, kteří o ni rozumně žádají, a aby se jim poskytovala příležitost k vyznání jednotlivě ve stanovených dnech a hodinách pro ně vhodných“ (KCP kán. 986).

Kněží, kteří jsou opravdovými otci, tak činí z lásky s ochotou světců, sami zvu věřící k radosti z Božího odpuštění, protože to je

jejich první a nejvznešenější služba: předávat bratřím Kristovo odpuštění, milost a spásu.

Někdy se nám stává, jako bychom chtěli vyslovit toto přání: „Kdybych také mohl spatřit Ježíše, slyšel ho, mohl se k němu přiblížit!“ Nuže, Ježíše, který osvěcuje, odpouští, zachraňuje, dodává odvahy, vede tvůj život a spojuje tě s Bohem, osvobozuje tě od hříchu, dává ti svůj vlastní božský život, můžeš potkat ve svátosti smíření, ve zpovědi.

Je tedy jasné, proč se máme zpovídat často a dobře: protože je to projev lásky.

Charles de Foucauld byl vynikající francouzský důstojník a žil bez Boha. Jednoho dne pocítil po něm horoucí touhu. Šel za knězem donem Huvelinem a řekl: „Chci rozmlouvat o Bohu.“ Kněz mu odpověděl: „To uděláme později. Teď poklekní a vyzpovídej se.“ Důstojník to udělal a začala cesta ke svatosti s radostí, jakou nikdy nezakusil. Tato radost, chceli, je i pro tebe.

Pouhý jeden čtvereční metr zpovědnice může zahájit nové jaro obrácení, svatosti a velkého počtu povolání pro Církev.

*Il Messaggero del S. Bambino
Gesù di Praga 6/97
překlad -lš-*

Bašta Pána Boha (10)

Chlapec byl celý nadšený myšlenkou, že bude moci ubytovat příbuzného kněze ve svém loupežnickém hnízdě.

„Tak dobře. Vzhůru do doupěte pirátů!“ zasmál se kněz. „Ale jak to chceš udělat, aby ses tam dostal a nikdo tě neviděl?“ zamyslel se pachtýř. Ale i zde měl chlapec dobrou radu: „Strýc se rozloučí s tebou a s maminkou tak hlasitě a nápadně, aby to slyšela všechna chasa. Potom nastoupí do našeho vozu a já ho odvezu za ves až do lesa, kde se přes den schová. Až bude tma, připlíží se zase ke dvoru a já ho v bezpečí zavedu do pirátského doupěte.“

„Přijímá se!“ rozhodl kněz spokojeně. „Ten chlapec má nápady!“ zamručel otec s uspokojením.

„No, nejsou špatné!“ bránil se Marcel rozhodně. Ale pak se podíval s úlekem. „Ale co bude se slavnou mší a kadidlem?“

„Ano, to nebude snadné!“ smál se Peter Coudrin.

Chlapec se podíval s účastí na svou levou ruku, kde byly ještě stopy po popálení. „Rád bych teď věděl, proč jsem si vlastně pálil ruku!“

Další den, když nemocný pookřál a znovu nabyl sil, byl Marcelův plán proveden. Kněz se rozloučil s lidmi na statku, jako by chtěl odjet na dalekou cestu. Chlapec ho odvezl za ves a šlehal přitom bičem. V noci se Coudrin opět příkradl k zámeckému statku a Marcel ho doprovodil s pýchou a obezřetností do pirátského doupěte.

Jakobíni byli tentokrát těžce zklamání. Když kněze marně hledali v zámku, vrátili se s nepořízenou, protože celá ves byla přesvědčena, že nespříšezenec den předtím odcestoval.

Nenávist revolucionářů k věrným kněžím byla neuhasitelná. Odnímají jim úřady, majetek, slídí po nich od místa k místu, vyhánějí je ozebračené a bezmocné za hranice, vlečou je ja-

ko zločince na galéry a deportují spolu s lupiči a vrahy na Dábské ostrovy.

Většina farností osiřela, je bez kněží. Všichni biskupové, kteří odepřeli přísahu, byli z diecézí vyhnáni. Na jejich místa byli dosazeni odpadlíci, kněží, kteří odpřísáhli, ale ti přes všechno bezpečí, které si za svůj čin koupili, jsou nešťastnější než ti, kteří byli dáni do klatby.

Nejnešťastnější ze všech je bez pochyby Jean Baptiste Gobel, kterého rebelové povýšili na pařížského arcibiskupa. Dne 13. března za povyku davu a s hudbou národní gardy byl teatrálně uveden do katedrály Notre Dame, před jejímiž branami vlály revoluční vlajky. Jeho první pastýřský list začínal slovy:

„Jean Baptiste Gobel, kdysi z milosti Boží a Apoštolského stolce biskup v Lyddě (s tímto titulem byl vysvěcen), nyní skrze působnost Ústavy, milost voličů a z rozhodnutí soudu biskup Paříže.“

Tak začal pastýřský list, ve kterém Gobel národního hrdinu Mirabeaua vyhlásil za církevního otce. Tak hluboce se může snížit ten, kdo zapomene na bázeň Boží a místo ní posadí na trůn ve svém srdci strach z lidí. Ale v oněch dnech nebylo v Paříži ubožejšího a nešťastnějšího člověka než revoluční biskup.

2. září 1792 propuklo hotové peklo proti kněžím, kteří odmítli přísahu. Všechno bylo podrobně připraveno na dlouho dopředu. Celé bandy uplace-

ných zločinců byly vyzbrojeny a čekaly jen na poslední signál, aby vyrazily.

A tak ráno 2. září zahřměla děla, zvony bily na poplach, bubny zavířily v ulicích. Za hlolu trub bylo lidu oznámeno, že vlast je v nebezpečí. Pak vyrazily podplacené bandy k věznicím a otevřely jejich brány. Na dvě stě kněží bylo naloženo na káry a odvezeno k benediktinskému opatství, kde měli být odsouzeni.

Nenávistný křik z tisíců rýchl hrdel uvítal tyto mučedníky u bran vězení. Ti nejběsilější vyskákali na vozy, nadávali vězňům a strašným způsobem je týrali, mlátili bezbranné oběti sekerami, šavlemi a kovářskými kladivky. Jeden kněz se chtěl ubránit, skočil z vozu, ale dav se na něho okamžitě vrhl a uškrtil ho. Podobně se vedlo i druhému a třetímu. Před branami opatství strhli nešťastníky z vozů, odvěkli na klášterní dvůr, kde byli nelidskou hordou bez milosti pobiti. Téhož dne vtrhla lůza do kláštera karmelitánů, ve kterém bylo vězněno sto osmdesát kněží. Stateční a připravení na smrt shlukli se biskupové a kněží na klášterním dvoře kolem sedmaosmdesátiletého biskupa z Arles, když na ně rebelové vyrazili jako na zvěř určenou k smrti.

„Kde je biskup z Arles?“ vykřikl nenávistný drsný hlas a celý dav křičel po něm: „Kde je biskup z Arles?“ Ale dříve, než mohl šedivý hodnostář vykročit, vystoupil Abbé de Pannonie, aby zemřel za svého biskupa. Už se zvedaly sekery a meče

nad jeho hlavu, když si arcibiskup udělal místo. Sám vystoupil a řekl:

„Já jsem ten, koho hledáte, a když hledáte mne, nechte toho zde odejít!“ Obnovila se hodina z Getseman. Chvilí strnul zdivočený dav, ale pak klesl biskup k zemi, zakrvácený, s ranou sekery ve tváři.

„Můj život za Gobela!“ zvolal umírající. Pak mu bodák probodl hrud. Lid šlapal po mrtvém. Pak se dav vrhl na kněze. Bylo jich pobito sto padesát, jen několik uniklo před tou hrůzou...

Téhož večera dostal biskup Gobel návštěvu. Jeden zakuklenec si zjednal vstup. Výhrůžně stojí proti biskupovi, který se třese hrůzou.

„Biskupe Gobele, nesu vám pozdrav od mučedníků!“ ozve se hluboký hlas.

„Kdo jste?“ zabreptá se biskup.

„Jsem vaše svědomí. Odložte hodnost, kterou vám nedal Bůh, ale ďábel. Čiňte pokání! Odvolajte svou přísahu, zemřete jako mučedník!“

Nyní přistoupí neohrožený posel blíže ke světlu a odhalí svou tvář. Biskup ho pozná.

„Abbé de Pannonie! Co tady chcete? Vyhrožujete mi, ale já vás mohu nechat zatknout!“ Natahuje třesoucí se ruku po malém stříbrném zvonku, který stojí před ním.

„Nepřicházím, abych vám hrozil, biskupe Gobele!“ řekne kněz klidně. „Přicházím, abych vás varoval. Ani vás neušetrí. Jste jen vítaným nástrojem v jejich ruce. Až vás nebudou potřebovat, zničí vás. Poslyšte! Když budete někdy potřebovat kněze, tady je moje adresa. Můžete mě dát zatknout, kdy se vám zachce. Ale můžete mě také zavolat, kdy chcete. Přijdu. Biskupe Gobele, zachraňte svou duši! Dnes za vás umřel jeden světec. Arcibiskup z Arles dal svůj život za vaši duši.“

(Pokračování)

LITURGICKÉ ČTENÍ – pokračování ze str. 3

Máme udělat tři stany: jeden tobě, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi? Nevěděl totiž, co by měl říci, tak byli ustrašení.

Tu se objevil oblak a zastínil je. Z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, toho poslouchajte!“ Když se rozhlédli, najednou u sebe neviděli nikoho jiného, jenom samotného Ježíše.

Když sestupovali s hory, přikázal jim, aby nikomu nevypravovali o tom, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. Toho slova se chytli a uvažovali mezi sebou, co to znamená „vstát z mrtvých“.

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

autotréninků, ezoteriky a psychoterapeutické péče nepřináší potřebné ovoce. Není výmluvnějšího dokladu o fiasku a nesmyslnosti lidského bloudění, než jakým je stále častější útěk ze života.

Nakonec je zřejmé, že ona nechtěná a odmítaná „nadpřirozená instituce“, kterou falešní proroci líčí jako „nepřirozenou“, má ve skutečnosti své hluboce přirozené kořeny a ví již po celá staletí o člověku a jeho skutečných potřebách více, než moderní věda. To, co ona sama marně dokazovala nevěřícím, dokazuje jim nakonec sám život: že umrtvování vede k životu a bezbřehé užívání života vede ke smrti, že „být skutečným věřícím“ se dokonce vyplácí i pokud jde o tělesnou kondici, zdraví a délku života a dokonce i pokud jde o prosperitu občanské společnosti. Tajemství trpělivosti oné dvoutisícileté monarchie a konečné úspěšnosti je totiž v tom, že to není lidská instituce ani vynález, nýbrž lidstvu Bohem darovaná svátost, kterou Bůh sám ustanovil a vede tak, aby byla schopná poskytovat ty nejpodstatnější „služby“ jak lidem starověku, tak postmoderní doby, chudým stejně jako bohatým, lidem vzdělaným i docela prostým. Na jednom metru čtverečním bez nákladných aparatur je schopná provádět diagnózy a léčit to nejpodstatnější v člověku, to, co nejvíce potřebuje ke svému štěstí, a to je **čisté srdce**.

Ničím nemohl ďábel ochromit Církev více než tím, že v ní na mnoha místech umrtvil instituci svátostné zpovědi, která byla hlavním nástrojem a tajemstvím úspěchu tak velkých světců poslední doby, jako jsou sv. Jan Bosco, sv. farář Arský nebo sv. otec Pio. Potřebujeme méně diskutérů a více dobrých, svatých zpovědníků, za kterými by lidé táhli jako za nimi. Kněží Církve, modlete se den co den: Pane, učiň mě svým nástrojem, učiň mě svým svatým zpovědníkem, abych vrátil mnoha lidem čisté srdce! Opřete se přítom o přímlyvu svatých kněží a muže s nečistším srdcem, svatého Josefa. *-red-*

KÉŽ NÁS MARIINA BOLEST PROBUDÍ...

- pokračování ze str. 13

Nicméně když nám v tomto poselství Panna Maria říká „opakuj vám“, zdůrazňuje naši zodpovědnost: půst a modlitba mohou zastavit války! Maria intervenuje, aby nám řekla, že nemáme nechat klesnout paže, a aby nás povzbudila obnovit odvahu a doufat proti vši naději. Válka není fatalitou, ani smrt nevinných, ani triumf mocností peněz a arogance.

Mariino Srdce pláče pro každé z jejích dětí, ať je to Američan či Iráčan, Izraelita či Palestinec, žid, muslim nebo křesťan, ať má pravdu nebo ne, ať ví nebo neví, že je hříšník. Kéž Mariina bolest nás probudí v našem apatickém ústupu i v našem rezignovaném očekávání! Ona potřebuje naše modlitby a oběti, aby mohla čelit neúprosným zákonům ničení, které vyvolaly naše omyly a hříchy. Navíc, naléhá-li Sv. otec s takovou silou, abychom vedli tento dobrý boj Míru, znamená to, že ví, jak důležité to je pro náš svět. *Bratr Efraim*

Liturgická čtení

Neděle 16. 3. - 2. neděle postní

1. čt.: Gn 22,1-2.9a.10-13.15-18

Ž 116(115),10+15.16-17.18-19

Odp.: 9 (*Budu kráčet před Hospodinem v zemi živých.*)

2. čt.: Řim 8,31b-34

Ev.: Mk 9,2-10

Čtvrtek 20. 3. - ferie

1. čt.: Jer 17,5-10

Ž 1,1-2.3.4+6

Odp.: Ž 40(39),5a (*Blaze tomu, kdo svou naději vložil v Hospodina.*)

Ev.: Lk 16,19-31

Pondělí 17. 3. - připomínka sv. Patrika

1. čt.: Dan 9,4b-10

Ž 79(78),8.9.11+13

Odp.: srov. Ž 103(102),10a (*Nejednej s námi podle našich hříchů, Hospodine!*)

Ev.: Lk 6,36-38

Pátek 21. 3. - ferie

1. čt.: Gn 37,3-4.12-13a.17b-28

Ž 105(104),16-17.18-19.20-21

Odp.: 5a (*Pamatujte na divy, které učinil Hospodin.*)

Ev.: Mt 21,33-43.45-46

Úterý 18. 3. - připomínka sv. Cyrila Jeruzalémského

1. čt.: Iz 1,10.16-20

Ž 50(49),8-9.16bc-17.21+23

Odp.: 23b (*Kdo žije správně, tomu ukáží Boží spásu.*)

Ev.: Mt 23,1-12

Sobota 22. 3. - ferie

1. čt.: Mich 7,14-15.18-20

Ž 103(102),1-2.3-4.9-10.11-12

Odp.: 8a (*Hospodin je milosrdný a milostivý.*)

Ev.: Lk 15,1-3.11-32

Středa 19. 3. - slavnost sv. Josefa

1. čt.: 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16

Ž 89(88),2-3.4-5.27+29

Odp.: 37 (*Jeho potomstvo potrvá navěky.*)

2. čt.: Řim 4,13.16-18.22

Ev.: Mt 1,16.18-21.24a nebo Lk 2,41-51a

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	16. 3.	17. 3.	18. 3.	19. 3.	20. 3.	21. 3.	22. 3.
Antifona	270	270	270	1324	270	270	270
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	270	271	272	1325	272	271	272
Antifony	313	935	950	1325	981	998	1014
Žalmy	921	936	950	813	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	313	317	321	1326	327	331	334
Antifona k Zach. kantiku	313	317	321	1326	328	331	334
Prosby	314	318	321	1326	328	331	335
Záv. modlitba	314	318	322	1327	328	332	335
Modlitba během dne:							
Hymnus	273	273	273	273	273	273	273
Antifony	273	273	273	1327	273	273	273
Žalmy	926	940	955	1265	987	1004	1019
Krátké čtení	314	318	322	1327	329	332	335
Záv. modlitba	314	318	322	1327	328	332	335
Nešpory:							
Hymnus	268	268	268	1322	1322	269	268
Antifony	311	316	945	1323	1328	992	1009
Žalmy	916	930	945	1751	1761	992	1009
Kr. čtení a zpěv	311	316	319	1323	1329	330	333
Ant. ke kant. P. M.	312	316	320	1324	1329	330	333
Prosby	312	316	320	1324	1329	330	333
Záv. modlitba	314	314	318	1327	1327	328	332
Kompletář	1238	1242	1247	1238	1242	1257	1260

Matice cyrilometodějská s. r. o. nabízí z jiných nakladatelství ...

MATKA PÁNĚ

(Památka - přítomnost - naděje)

List Mezinárodní papežské mariánské akademie adresovaný odborníkům v oboru mariologie a těm, kdo jsou odpovědní za mariánskou pastorační. Přehledně pojednává o aktuálních otázkách spojených s osobou a posláním blahoslavené Panny Marie, poskytuje užitečné metodologické podněty pro bádání a vytyčuje základní charakteristiku úcty církve vůči svaté Matce Páně.

Karmelitánské nakladatelství, brož., zúž. A5, 170 stran, 139 Kč

Giovanna della Croce:

ALŽBĚTA OD NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

(Život k Boží chvále)

Životopis francouzské karmelitky (1880-1906), jejíž životní příběh se odvíjel na pozadí ponapoleonského období rozmanitých pokrokových myšlenek a mnoha iniciativ francouzské katolické církve na konci 19. století. Sestra Alžběta je dívkou milující Pána a samotu, ale stejně tak u ní můžeme vidět mimořádnou lásku ke své rodné zemi, jejíž osud plně sdílela. Především ji bolelo, že se spoluobčané vzdálili od církve, což také vyjadřuje v jedné ze svých básní.

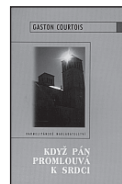
Karmelitánské nakladatelství, brož., zúž. A5, 132 stran, 129 Kč

Gaston Courtois:

KDYŽ PÁN PROMLOUVÁ K SRDCI

Uspořádal Gianluigi Pasquale

Duchovní zápisky člena řádu Synů Boží lásky, autora úspěšné knihy „Důvěrně s Ježíšem“. Uvedené texty svědčí o jeho velmi důvěrném osobním vztahu k Pánu, který mu byl v životě všim. Odkaz otce Courtoise se tak může stát dobrým pomocníkem na cestu za svatostí.

Karmelitánské nakladatelství, brož., zúž. A5, 160 stran, 129 Kč

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24,
771 11 Olomouc 1; e-mail: knihy@maticecm.cz,
tel.: 587 405 431, fax: 585 222 803

DUCHOVNÍ ODKAZ OTCE PIA - 1

První část antologie z listů otce Pia týkajících se tajemství stigmatizace.

Paulinky, brož., 184x120 mm, 119 stran, 129 Kč

Wilhelm Ziehr: KŘÍŽ

(Symbol, zobrazování, význam)

Kříž, pradávny symbol lidstva a ústřední symbol křesťanské víry, má nesmírně mnoho výtvarných podob a významů. Historie kříže od prvních prehistorických zobrazení až po současnost představuje fascinující zrcadlo dějin umění a kultury, které názorně doplňuje přes 400 barevných vyobrazení.

Karmelitánské nakladatelství, váz., přebal, A4, 240 stran, 950 Kč

Iva Fukalová:

KŘÍŽOVÁ CESTA

Omalovánky s krátkými texty k jednotlivým zastavením křížové cesty. Doplněné třetí vydání.

*Jiří Brauner - Kartuziánské nakladatelství,
brož., A5, 16 stran, 15 Kč*

**Upozorňujeme na změnu telefonního
čísla naší zásilkové prodejny
na Wurmově ulici v Olomouci.**

**Od 1. března:
587 405 431**

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.